

UVODNA REČ UREDNIŠTVA

Poštovani čitaoci i saradnici,

Pred vama je treće, redovno izdanje Časopisa „Elektroprivreda” – *Electric Power Industry Journal*. U želji da zadržimo aktuelnost i da dodatno podstaknemo stručnu i naučnu diskusiju o tome u kom pravcu je tehnički, tehnološki, ekonomsko-finansijski, ali i ekološki i sociološki opravdano usmeriti brod srpske energetike na pučini dekarbonizacije i energetske tranzicije, ovaj broj započinjemo pregledom i mogućnostima novih tehnologija i uvidom u studijska razmatranja mogućnosti korišćenja potencijala kojima Srbija raspolaže.

Naime, u cilju očuvanja što većeg stepena njene energetske nezavisnosti, od presudne važnosti vidimo upravo prioritarno korišćenje resursa kojima sama Srbija raspolaže. Stoga je već od ovog momenta, pa sve do 2050. godine i zahtevanog napuštanja tehnologija zasnovanih na fosilnim gorivima, od izuzetne važnosti činiti promišljene korake da bi se ovakav status – elektroenergetska nezavisnost – zadržao i tokom „zelene” tranzicije i po ostvarenju njenog cilja. Da bi se ostvario jedan takav scenario, koji smatramo jednim opravdanim, prvi neophodan korak je realno, stručno i nepristrasno proceniti resurse koje Srbija ima, i na koje bi se maksimalno mogla osloniti. To se jednako odnosi na potencijale sunčeve energije i vetra, biomase, geotermalne energije, kao i na preostali, dosad neiskorišćeni, hidropotencijal. Naime, novi hidrosistemi sa sedmičnim i sezonskim akumulacijama, a posebno reverzibilne hidroelektrane i pumpno-akumulaciona postrojenja, dodatno bi podstakli izgradnju vetroparkova i solarnih elektrana u Srbiji, neophodnih na putu dekarbonizacije i energetske tranzicije. Ovakvi hidrokapaciteti bi, svojim karakteristikama i adekvatnim pogonom, ublažavali problem naglih i velikih varijacija u proizvodnji energije, koji će se s vremenom uvećavati usled sve većeg udela intermitentnih izvora u nacionalnom proizvodnom portfelju. Uz odgovarajuće angažovanje novih, reverzibilnih hidrokapaciteta u trenucima kada je to i u tržišnom smislu optimalno i najpovoljnije, bio bi ostvarivan dodatni prihod, unapređujući i finansijske performanse elektroprivrede.

Od varijabilne proizvodnje solarnih elektrana i vetroelektrana još ozbiljniji, strateški problem za elektroenergetski sistem Srbije predstavlja činjenica da trenutno gotovo 70% električne energije potiče iz termoelektrana na niskokalorični linit. Stoga je jednako važno da, u saradnji sa naučnom zajednicom, struka istraži i mogućnosti primene novih tehnologija koje bi omogućile postepenu zamenu termokapaciteta u funkciji pokrivanja baznog dela dijagrama opterećenja, i utvrdi čija je primena realistična, najpogodnija i opravdana u našim uslovima i prilikama. Pri tome takođe treba uvažiti važnost obezbeđivanja najvišeg mogućeg nivoa elektroenergetske nezavisnosti Republike Srbije.

Po jedan tekst ovog izdanja posvećen je posebnim aspektima upotrebe intermitentnih „zelenih” izvora; prvi – mogućnosti korišćenja proizvodnje iz elektrana na obnovljive izvore energije za pokrivanje gubitaka električne energije u sistemu, a drugi – upravljačkim sistemima vetrogeneratorâ. Drugu, takođe značajnu, temu ovog broja – metrologiju – čitaocima će približiti jedan zanimljiv i koristan članak o međulaboratorijskom poređenju kontrolnih tela za overu brojila električne energije, Operatora distributivnog sistema.

Na kraju ovog Uvodnika, nadajući se da će vam sadržaj ovog broja biti zanimljiv, aktuelan i od koristi, ponavljamo naš poziv na aktivno učešće čitalačke publike. Dakle, svako ko bude zaintrigiran nekim od stavova, ideja i predloga iznetih u tekstovima koji slede i nađe za shodno da to učini, slobodno može dostaviti Uredništvu svoju diskusiju, polemiku ili lični stav po konkretnom pitanju. Rado ćemo ih razmotriti i sagledati mogućnost za njihovo objavljivanje u narednom broju Časopisa.

U ime Uredništva,

Dr Vladimir Šiljkut
Glavni i odgovorni urednik